

CANTIC

SANTEZ PHILOMEN,

GUERC'HEZ HA MERZEREZ,

par M. L. J. J.

*Embannet Santez gant hon Tadou Santel ar Pabet
Leon XII ha Gregor XVI, o veza abaoue nebeut
amzer benignet unan demeus e imachou er guær
a Rom, penn-lec'h eus ar bed christen.*

VAR TON RECIT MONTROULEZ.

SELAOUIT, me ho suppli, Breizis a bep canton,
SExplica hurzudou bras ho cargo a eston,
Grêt var ur Santez nevez, so hanvet Philomen,
Hac a dle interessi oll Breizis christenien.

Disoloidiguez corf Santez Philomen.

Er bloa mil eiz cant ha daou, dre c'hraç Salver ar bed,
Er bemp varnuguent mis mae e c'horf a voe cavet
Epad ar fouill a vez grêt bep bloa e Rom christen,
El lec'h a so consacret da vez ar verzerien.

E cao santez Priscilla, varzu Salaria,
E tisolojot dabord bez ar Zantez vras-mâ,
Var bini e voa gravet e scritur bras endro :
« O Philomen ! ar peoc'h ganeoc'h-hu ravezo !... »

Qerqent ha ma voe savet gant calz soign ar men bez,
E veljot prest relegou ar Zantez Merzerez,
Hac ur vessel en p'ini e voa goad disec'het,
Ar pezh a laqas eno an oll goal estonet,

Ar goad-se a voa certen merq ar verzerenti
 A anduras Philomen dre ur maro goal gri.
 Se a voa un test güirion penos voa dre vertus
 E devoa hi er scuillet dre e feiz en Jesus.

Histor Merzerenti Santez Philomen.

Merzerenti Philomen so bet anavezet
 Dre nombr a vercou patant var e men bez güelet;
 Dre revelationou grêt da veur a hini
 Pere o devoa certen devotion dezi.

Ar c'henta merq voa un heur, symbolen esperanç,
 Hac ivez un test güirion demeus an oll souffranç
 A anduras Sant Clemant demeus a bers Trajan,
 P'oe stlapet e fonç ar môr dre urz roet gantan.

An eil voa ur byr, a verq merzerien paour Jesus,
 A sinifie poan vras ha tourmantchou eüzus,
 Hanval diouz ar re horrubl a ras Diocletien,
 Pa laqas merzerenti an tribun Bastien.

An drivet voa ur balmes, placet e creiz ar bez,
 Evel sin eus ur victor eclatant, leun souëz,
 Gounezet var grueldet an infam barnerien,
 Ha var an arrach horrubl demeus ar vourrevien.

Neuze e velet daou byr var zu'n traon hac an nêc'h,
 Pere a sonjet a voa mercou demeus an tec'h
 A guemeras un eugen var menez Gargano,
 Pa gonservas sant Mikeal ur messaer voa eno.

Anfin, guelet a rejot ur fourdelis ive,
 Symbolen a innoçanç hac a virginite,
 Pere en em unani eno oll assambles
 A zisqeus voa Philomen Guerc'hez ha Merzerez.

Qementse so affirmet gant tud meurbet güirion,
 Pere so bet enoret a revelation,
 E pere e velent sclêr ar pez e d'oa souffret

Santez Philomen d'ar poent ma voe merzeriet.

Er revelationou e tisqjont pen-da-ben
Qement a voa erruet gant Santez Philomen ,
En ur fêçon qer patant , ma eljont rei neuze
Oll detaillou a vuez demeus ar Santez-se.

Dizouguennadur corf Santez Philomen.

Lavaret hon eus e voa chommet corf ar Zantez
E Rom ebars en ur stat leun a dristidiguez ,
Betec ar bloavez mil eiz cant ha pemp varnuguent ,
Ma voe neuze enoret dre c'hraç Roue ar Zent.

Dom Frances a Lucia ha Dom a Cesare ,
Deut eus a Naples da Rom , dre urz ar Pab neuze ,
Emàn evit gouarni dioces Potenza ,
Hac a glasqe relegou demeus ar Zent brassa.

Pa voe etal relegou ar Zantez Merzerez ,
E santas en e galon calz laouenidiguez ,
Hac e c'houlennas neuze corf ar Verzerez-màn
Da reposit gant enor en e Ilis dezàn.

Neuze gant solemnite en em hastjot d'e c'hass
Da Menmano , var auter Itron Varia C'hraç ;
Preuven , eme Sant-Bernard , d'an oll bobl christenien
Voa agreabl da Zoue hor Zantez Philomen.

E statu a voe scultet neuze qerqent eno ;
Ur garlantez a fleur caer d'e fenn a rê an dro ;
En e dorn deo voa ur byr , hac ebars e dorn cleiz
Ur balmez , ur fourdilis : preuv chastete ha feiz.

Er bloa mileiz cant trivac'h , ouspen daou varnuguent ,
E voe c'hoant orni'r chapel caeroc'h calz eguet qent ;
Digoret voe an arched a Santez Philomen ;
Mes selaouit ar miracl , va breudeur christenien.

Querqent m'oe disoloet d'ar bobl ar Santez-mâ ,
E voe an oll estonet er fêçon estrancha ,

Rac chenchet doa a bostur ; e oll ornamanchoù
A voa caeroc'h , hac ar joa voa var e oll trêjou.

Derc'hent deiz ar Pantecost , diouz costez cleiz e fenn,
A voa noas , e poulsas prest eus a vlêo ur guchen ,
Arrenjet qer brao ha tra , ma vije lavaret
E voa o paouez beza gant ur soign vras fichet.

Pa voe güisqet a nevez a zillat caer , brillant ,
En e c'havet calz brassoc'h d'ar re eno presant ;
Coulz hac e arched ivez a sönjet gouscoude
A vije bet calz re vras , mes just avoalc'h e voe.

Ar C'hardinal-Arc'hescop demeus a guær Naples ,
Deut evit ar bempet guech da velet ar Zantez ,
En em gavas gant eston eno calz surprenet ,
Ractal ma voe dirazàn an arched digoret.

Epad ma voa occupet demeus e oferen
E fixe e zaoulagad var Santez Philomen ,
Hac o comz ouz daou Escop a voa eu e guever ,
E lavaras deo sioul bras , gant ur galon dener.

» C'houec'h mis a so , Autrone , voe'n arched sciellet
» Dirac va daoulagad propr ebars e pemp andret ,
« Ha ne voa qet ar Zantez evel ma màn bremàn :
« Ezet eo guelet eus bet chenchamant bras ennàn. »

Qerqent an oll bobl a voa ebars en templ divin
En em strinqas devot bras var bennou e zaoulin ,
Evit pedi gant fervor hor Santez Philomen ,
Gourvezet en e arched , e bisach oll laouen.

Re hor bez da niveri , ma rancfemp oll conta
Ar miracloù operet dre c'braç ar Zantez-mâ ;
Credomp hep muiqen e zeo protejet calz en êe ,
Hac ec'h obten alies e vœuyou ouz Doue.

Ret eo , eme Concil Traut , caout ha conserv bepret
Imach Doue , ar Verc'hes , ar Sent ha Sentezet ,

Evit renta deo enor ha veneration,
Evel ma zeo ordrenet dre hon Religion.

Dom Rodago, Chaloni demeus Aprecina,
Avoe galvet da gavet Escop Portanova,
Evit scrifa ar vuez a Santez Philomen,
Ha elje servich da squer d'an oll bobl christenien,

Ar Chaloni a erru evit oboissa,
Mes qer clàn en em gave, n'elle qet a scrifa :
An Escop a boq qerqent da imach ar Santez,
Ha ractal eo pareet an den clàn leun soùez.

A hep tu e tirede eno ur bobl immanç
Evit pedi ar Zantez d'obten dre e fuissanç
Yec'het ha soulajamant en o oll ezomou,
Hac oll e voent peurgarguet eus e donesonou.

Lavaret eller certen, hep beza tamallet,
E zeo impossubl nombri ar gracou e deus grêt
Santez Philomen atao d'ar re e invoqe,
Ar pez so güir desteni eo caret gant Doue.

Ar vugaligou bian, coulz evel an dud vras,
Dre c'hrac Santez Philomen, galloudus a viscoas,
A obten soulajamant en eur dont d'e fedi;
Rac james ne a bandon an neb a sonch euni.

Burzudou eus ar brassa e deveus operet
Da guement o deus euni ur gonfianç barfet.
Lennit gant soign e histor, me ho ped, christenien,
Hac e vezot devot bras da Santez Philomen.

Sant Yan eus a Damascen a deu da brezegui
Sevel Ilisou d'ar Zent, ha dont d'o veneri;
En eur bedi anezo gant hon oll gonfianç
Hor bezo evit certen en êe hon recompanç.

Sant Augustin a lavar : Pa beder Merzerien,
Na dleer james goulen faveur na mad terrien;

Mes heppen beza oll dign da heuill o vertaziou ,
Evit ellout possedi demeuranç er joayou.

Rac-se eta , me ho ped , va breudeur christenien ,
Imitit hor Merzerez , imitit Philomen ,
Evit ellout parveni , pa guittaot ar vue ,
D'ar c'hraç da veza ganti en barados Doue.

Beillit yar ho taoulagad gant calz attantion ,
Tec'hit ouz an nosveziou , goal gonerzation ;
Tec'hit ouz ar vanite , ouz an oll bombançou ,
Ouz a voal gompagnunez ha demeus an dançou.

Un devotion solid a dle caout peb christen
Evit meritout faveur hor Santez Philomen ;
Rac-se , bet e peb amzer , eus a greiz ho calon ,
An attachamant vrassa vit hon Religion.

Bezit atao beniguët , dreist oll , Doue Santel ,
Doue admirapl atao en ho Sent , Eternel !
Doue just ha Doue crén , grit deomp dre bep effort
Beza oll dign diouzoc'h , Tad a visericord.

Leveromp peb a *Bater* hac ive peb a *Ave*
Vit hon Tad Santel ar Pab , vit an Ilis ive ,
Ma réno ar Feiz Christen dre bêvar c'horn ar bed ,
Vit en asgre an Ilis ma vimp oll unanet.

Autrou Arc'hescop Paris en deveus approuvet
Ma vije bet Relegou Philomen exposet ;
Ha dre c'hraç Doue , bremâ en hor brô o gueler ,
A drugarez an Autrou Escop eus a Guemper.

D'ar Sul goude Anter-Eost eo fixet ar Pardon
En ilis Landevennec , plaç a zevotion ;
Unan demeus ar gôssa ilisou Breiz-Izel ,
Hac ar muia darentret gant ar Breizis fidel.

Oc'h achui ar C'hantic , leveromp a galon
Gant un ene penetret a vouir devotion :

7
O Santez bras Philomen! pedit evidomp-ni,
Ma zaimp dirac tron Doue ganeoc'h d'en adori.

Ar voerz-mâ a so tennet demeus ul levr bian
So imprimet e Paris, var al levr a Lauzan,
Approuvet gant Doctoret demeus an Itali,
Sinet gant Escop Lauzan, hanvet Pier Tobi.

F I N.

Herves an anaoudeguez acquisitet var Santez Philomen,
e voe merzeriet d'an oad a 13 vloas, e Rom, dre urz an
impalaer Diocletien, vardro ar bloavez 300 goude Gui-
nivelez hor Zalver, hac e voe enterret er c'haos bras
destinet da receo corfou ar Verzerien. E c'horf a voe
disoloet er bloa 1802, evel a lenner er C'hantic-mâ.

E Rom e voa ur c'havarn divusul dindan kær, hanvet
en gallec *Catacombe*, e pehini ec'h enterret guechal ar
gristenien hac en em guzent evit tec'hel diouz persecu-
tion horruhl ar bayanet. Eno, ar gristenien a celebre ar
Mysteriou Santel e cuz, e canent meuleudiou Doue, ec'h
expliqent an Doctrin Gristen, e content combatjou ha
victoriou ar Verzerien, eus a bere ar c'horfou a voa bet
tennet eus ar flammou, pe demeus adre dent pe squilfou
an anevalet feroç, evit receo ar sepultur etouez o breu-
deur maleurus.

Ar beziou a so rênqet eno pen-da-ben da c'haleriou stris. Eno e zint placet en grotennou creuzet er vuraillou ha closet gant ur men plat, var behini e zeus peurvuia ur merg benac eus ar gristeniach hac eus an esperanc. Avichou e lenner ar seurt supplic da behini e zeus dleet ar gurunen a verzerenti.

E Rom e voa ur plac hanvet *Arèn*, pe blacen vras, pehini a vije guechall distrempet eus a voad un niver bras a Verzerien. Eno ec'h exposet anezo d'al loened goez, hac ar bobl, qer cruel eguet an tigret hac al leonet, rênqet eno en dro hac hep danger, a guemere plijadur o velet ur seurt carnach eüzus. « Ar Gristenien! ar Gristenien d'an anevaled » a grient-ii, ha qerqent ar Gristenien baour a vije didreinet var ar plac evit beza difframmet etre dent ha sqilfou al loened furius, hac ar bobl cruel a yude gant ur vouez ifernus : « An anevalet! an anevalet!... » Hac ar bobl rouane-se ne voaint contant nemet pa velent difframmet a bastellou memprou ar Verzerien baour, pere a velet c'hoas a lodennou o finval a beb tu!

